N°. 235.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 25 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

[illegible] van een lid voor den Gemeenteraad der residentie, op Dingsdag 28 Febr. ek., bevelen wij onzen medeburgeren aan:

den Heer Mr. D. POLAK DANIELS.

Gister is door ons aangetoond, dat de aangevraagde verhooging van het hoofdstuk Oorlog, over de loopende staatsbegrooting, niet het gevolg is van de *tijdsomstandigheden*, maar alleen het noodzakelijk gevolg daarvan, dat de Minister van Oorlog in October eene begrooting heeft voorgedragen, die blijkbaar eene suppletoire aanvraag *noodig* zou maken.

Gelijk in October 1853 handelde de Minister van Oorlog ook in October 1852; en even als nu onlangs in de Tweede Kamer werd aangetoond, dat aan de Staten-Generaal eene fictive begrooting werd voorgelegd, zoo waren er, ook in 1852, leden, die hunne stem weigerden aan het budget van oorlog, omdat het de werkelijke behoeften, die later noodig bevonden zouden worden, *niet deed kennen*.

Indien men bijv. leest wat de Heer DE FREMERIJ, op 2 Dec. 1852 zeide, zal men inzien, dat reeds voorlang was voorspeld, wat nu niet langer uitstel schijnt te gedoogen.

Ik neem aan dat het verdedigingsstelsel uitmuntend, dat de organistie van het leger onberispelijk is, dat beide lang onveranderd zullen blijven: daarom juist geloof ik dat wij grooten dank zijn verschuldigd aan den geachten afgevaardigde uit Deventer (den heer Storm van 's Gravesande) die ons dezen morgen heeft uiteen gezet wat dan eindelijk het budget van oorlog zal kosten, wanneer de organisatie geheel in werking zal zijn gekomen. In zijne betrekking van lid van het comité van defensie en in zijne vroegere betrekking van officier der armée acht ik hem volkomen bevoegd, om in dezen te ooordeelen en daarom heb ik met het grootste genoegen gezien dat de berekening die hij gemaakt heeft der kosten van het budget van oorlog, wanneer eenmaal de organisatie geheel in werking zal zijn gekomen, op zeer weinig na geheel overeenkomt met mijne berekening. Ik had die kosten geraamd op *f* 10,771,000; de geachte spreker stelde ze op *f* 10,770,000. Die overeenstemming geeft mij regt te onderstellen, dat mijne becijferingen niet geheel onjuist zijn.

Die spreker heeft gezegd: maar dan zullen wij ook hebben een leger voldoende voor eene goede verdediging; ons land zal *kunnen* verdedigd worden. Die overtuiging deel ik geheel, mits voldaan worde aan de voorwaarden door dien geachten spreker gesteld: medewerking der schutterijen. Hij heeft gezegd: ons leger zal dan in goeden staat zijn; maar wanneer wij ons tegen een aanval van den vijand willen verdedigen, moeten daartoe ook de schutterijen medewerken. Nu vraag ik: is de schutterij, zoo als zij nu bestaat, dadelijk bruikbaar? Dezen morgen hebben wij het reeds door onderscheidenene sprekers hooren aanvoeren, dat, toen in 1830 de schutterij werd opgeroepen, zij volstrekt onbruikbaar was, en ik houd mij overtuigd, dat zij het ook op dit oogenblik is. De afgevaardigde uit Deventer heeft gezegd, dat er kaders bij het leger zullen noodig zijn, voor de schutterij; dit is ook mijne meening, maar die kaders zullen geld kosten. Nu stel ik mij wel voor, dat de aanvrang tot oprigting van die kaders niet spoedig zal gedaan worden; maar vroeger of later zal ons toch door den minister van Binnenlandsche Zaken eene wet op de schutterijen worden voorgedragen, zeker met het doel om de behoorlijke verdediging van ons land door eene goede inrigting der schutterij mogelijk te maken. Is het noodig dat er bij het leger kaders zijn voor de schutterij, dan moge dat voorschrift in die wet opgenomen worden; de daaruit voortvloeijende kosten zullen op het budget van oorlog moeten gebragt worden.

Hoewel met die zaken niet geheel bekend, zou ik toch bijna durven verklaren, dat die kosten minstens zes, zoo geen acht ton zullen bedragen, wanneer men het aantal manschappen der dienstdoende schutterij op 45,000 stelt. Wanneer ik dan bij die zes of acht ton voeg het cijfer van *f* 10,770,000, door den afgevaardigde uit Deventer genoemd als vereischt door de tegenwoordige organisatie van het leger, en daarenboven het cijfer van *f* 236,000 dat op deze begrooting als bijdrage uit het fonds van verstrekkingen wordt berekend, en dat, met uitzondering van *f* 50,000 voor aankoop van ijzeren geschut en van bijna *f* 100,000 voor de gewone jaarlijksche verstrekkingen, tot niets anders dient dan om het ontbrekende aan te vullen, — dan kom ik tot de slotsom, dat, wanneer het fonds van verstrekkingen geregeld of uitgeput, wanneer de organisatie van het leger geheel in werking gekomen en de kaders voor de schutterij opgerigt zullen zijn, dat dan het budget van Oorlog *f* 11,600,000 zal bedragen.

Nu geloof ik, M. H., dat deze Vergadering wel moet bedenken, waartoe zij zich verbindt bij het stemmen over deze begrooting. Er zijn vroeger vele organisatien [illegible] en herroepen. Zoo ik mij niet bedrieg [illegible] verschillende organisatiën plaats gehad. Deze organisatie vertrouw ik, zal blijven. Maar nu is de vraag: laat het belang der schatkist toe, om $11^1/_2$ millioen tot de verdediging des lands te besteden? Voor mij is dit geene vraag. Ik ben het eens met den afgevaardigde uit Deventer, dat geen land ter wereld beter tot verdediging geschikt is, zoodra men met eendragt en goeden wil zich tegen den aanval des vijands wil verdedigen; in die overtuiging zou ik, mogt het noodig zijn $11^1/_2$ millioen voor het budget van Oorlog niet te veel achten, maar ik zal weigeren mijne stem te geven aan een budget, dat, naar mijne meening, de werkelijke behoeften, die later noodig zullen bevonden worden, niet doet kennen.

Bij de tegenwoordige voordragt wordt de begrooting opgevoerd tot *f* 11,445,270; de heer DE FREMERIJ berekende, reeds in 1852, dat een leger, geschikt om onzen geboortegrond te verdedigen, zou moeten kosten, *f* 11,500,000 jaarlijks.

Van de zijde der constitutionnele partij was dus, vroegtijdig genoeg, de noodzakelijkheid betoogd eener verhooging der middelen, om ons land te beschermen; men weigerde zelfs zijne stem aan de begrooting, omdat aan die noodzakelijkheid niet werd voldaan.

Het is dus geen ijver, waarvan wij in het voorgedragen wets-ontwerp de blijken zien; maar alleen het bewijs, dat te lang *gedraald* is.

Of de wijze, waarop wordt voorgedragen de aangevraagde verhooging te besteden, de *ware*, de eenig *doeltreffende* is, zal uit een nader onderzoek moeten blijken.

Wij meenen onzen lezers niet te mogen onthouden de kennismaking met een curieus plannetje, dat door *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode* van heden aan den volke wordt bekend gemaakt. Het kan strekken tot maatstaf van de politieke wijsheid, waarmeê dit ministriële orgaan wordt geredigeerd; en, zoo het inderdaad half-officiëel is, van de zonderlinge denkbeelden, die de „tegenovergestelde rigting" omtrent de praerogatieven der Kroon koestert.

De Raad van State moet worden gereorganiseerd. Wij gelooven, dat niemand de noodzakelijkheid daarvan zal betwisten. Maar hoe wil het de schrijver van *de Nieuwsbode?*

1°. *Elk volksbelang* moet door *drie deskundigen* vertegenwoordigd worden; want geen eventueel verschil kan ooit uitgemaakt worden, dan op zijn minst door drieën — waarop dan ook het bekende: tres faciunt colleguam — drie maken een collegie uit — als vereischte van elke beslissende vereeniging (collegium) rust.

Verbeeldt u een Raad van State, waarin *elk volksbelang* door *drie deskundigen* vertegenwoordigd wordt! Bijv.: *drie* deskundigen voor de konijnenteelt; *drie* voor de ichtyophagie; *drie* voor de trekschuitenveeren; *drie* voor de koepokinenting; *drie* voor de poffertjeskramen; *drie* voor de afschaffers-societeiten; *drie* voor de aschbelten; *drie* voor de boterkarning; *drie* voor de veefokkerij; *drie* voor de haringkakerij; *drie* voor het aardappelenrooijen; *drie* voor de kiezentrekkers!

Verbeeldt u, wat een heerlijke titel dat zijn zou: „lid van den Raad van State, afdeeling: aschbelten" of „afdeeling: trekschuitenveer".

Wat een ongeloofelijk nut zou een dusdanige Raad van State niet aanbrengen; en wat tal van notabiliteiten zou daardoor niet aan den kost kunnen komen!

Maar *de Nieuwsbode* wil nog meer. Hij wil zorgen, dat het „Hoofd van den Staat niet in Hoogstdeszelfs altijd zeer moeijelijke keuze zou dwalen", en daarom stelt hij voor om (NB. *in het Staatsblad*) telkens drie maanden te voren, bij elke vacature, drie candidaten: „aan het *Volk* voor te stellen". Dan kan het Volk die personen beoordeelen, en naar dat oordeel kan dan „het Hoofd van den Staat" zijne keuze bepalen!!

De „Souvereiniteit van het Volk" gedecreteerd door een ministriëel blad; door een blad van de „tegenovergestelde rigting". Eene verkorting van de Koninklijke praerogatieven voorgesteld door het orgaan van den man, die wel eens vroeger sprak van „de beperking van de magt des éénlings", maar nu toch de magt van den „eenling" zelfs niet door de constitutionnele verantwoordelijkheid der Ministers beperkt acht!!

Zou het geen nut kunnen hebben, bijaldien *de Nieuwsbode* eens aandachtig de nieuwe uitgave nalas van „*de politieke tinnegieter*"?

Onder den titel „*Over het handelsregt der onzijdige natiën*" bevatte de *Constitutionnel* — het verklaarde orgaan der Fransche regering — dezer dagen een artikel, dat blijkbaar de strekking had, om de Staten van den 2den rang (waartoe ook Nederland behoort) gerust te stellen voor de gevolgen van den uit te barsten zeeoorlog en voor de handhaving van de neutraliteit voor handel en scheepvaart. Het groote belang, dat ons land bij dit vraagstuk heeft, zal gewis dit artikel met belangstelling doen lezen; en wij bieden het dan ook vertaald onzen lezers aan."

Tegenover de ernstige eventualiteiten, die voorbereid worden, hebben de zeemogendheden van den 2den rang, Zweden, Denemarken en Holland het vraagstuk van onzijdigheid gesteld. Het thans bestaande internationale regt klimt tot de tractaten van 1815 op. Evenwel heeft het Weener-congres, dat aan de vaart op den Rhijn en de Schelde heeft gedacht, verzuimd de regten der onzijdige Staten bij een zeeoorlog te bepalen. Wheaton wijst op dit zonderling verzuim in zijne *Geschiedenis van de vorderingen van het Europesche volkenregt sedert den Westphaalschen vrede.* Men moet ter eere van onze eeuw erkennen, dat deze genaderd is tot de [illegible] beginselen van onzijdigheid. De oorlog kan nog eene van die onvermijdelijke noodzakelijkheden worden, waarvoor de natien niet terug deinzen. Maar door den vooruitgang der denkbeelden trachten de natien, die aan het hoofd der beschaving staan, meer en meer de steeds noodlottige gevolgen van een dergelijk onheil te beperken, en zij zouden thans aan niemand veroorloven een aanslag te doen op de regten der onzijdige Staten.

Frankrijk heeft altoos zijn afkeer betoond voor de buitensporige eischen der oorlogvoerende partijen en zijn eerbied voor het regt der neutraliteit. Engeland, men moet het wel erkennen, heeft in zijne groote oorlogen bovenal zijn belang geraadpleegd. Alzoo hebben alle schrijvers, die zich met het internationale vraagstuk hebben bezig gehouden, aan Groot-Brittannie verweten, dat het in de plaats van de *ware* beginselen gesteld heeft, hetgeen zij *het regt der noodzakelijkheid* hebben genoemd. Maar wij erkennen met genoegen, dat Engeland thans dergelijke leerstellingen van zich afwerpt. Een der half-officiële organen van het Engelsche gouvernement, de *Globe*, maakte dezer dagen melding van eene nieuwe brochure van den heer Bijerleij-Thomson, *over de Krijgswetten*, met betrekking tot handel en scheepvaart. De *Globe* deed opmerken, dat de onzijdige natien niet meer, in geval van een zeeoorlog tusschen de groote mogendheden, de onheilen te vreezen hadden, die hen in vroegere tijden getroffen hebben. Engeland stemt thans met Frankrijk overeen, om de onzijdige verklaring van Zweden en Denemarken aan te nemen [illegible] door eene opmerkelijke rolverwisseling bedreigt Rusland, dat eertijds de eer had, om de verdediging op te nemen en zich aan het hoofd te plaatsen van de zeemogendheden van den tweeden rang, op dit oogenblik hunne onafhankelijkheid en wil hen met zich in een oorlog [illegible] waarvan het alle vruchten alléén zou plukken.

De zeemogendheden van den tweeden rang [illegible] tuurlijk altijd aan die onregtvaardige [illegible] willen bieden, en zij hebben het [illegible] tegen het dikwerf door gelukkige coalitien [illegible] Zweden einde van de 17de eeuw, in 1693 [illegible] blokkade en van het handels-interregt [illegible] en Denemarken, om zich te bevrijden van de [illegible] Engeland en Holland Frankrijk hadden getroffen, in de beroemde overeenkomst van 22 Augustus 1690. Eene eeuw later, in 1780, werd Rusland er toe geleid, om het beginsel van gewapende onzijdigheid voorop te stellen. Spanje, als bondgenoot van Frankrijk, was toen met de Engelschen in oorlog, en het rigtte al zijne pogingen tegen Gibraltar, dat het altijd heeft willen heroveren. Twee Russische schepen, die de plaats van voorraad kwamen voorzien, werden in de Middellandsche Zee door een Spaanschen kruiser genomen. Het Kabinet van St. Petersburg zag in dit oorlogsfeit, dat door de blokkade gewettigd werd, eene beleediging zijne vlag aangedaan. Het is niet onbekend, dat op dat tijdstip twee staatsmannen elkander in den raad van [illegible]

zerin Katharina den invloed betwistten. De een, Potemkin, die te ligt aan de inblazingen van de Engelsche diplomatie gehoor gaf, wilde dadelijk de vloot uit Kronstadt doen vertrekken, om de havens van het schiereiland te blokkeren. Maar de minister Panin, wiens staatkundige blik zekerder was, wist zonder moeite Katharina te overtuigen, dat Rusland van eene dergelijke omstandigheid moest gebruik maken, om zich de belangen der Staten van den tweeden rang aan te trekken en zich de vertegenwoordiger van het beginsel van onzijdigheid te maken.

De Keizerin keurde dien raad goed, en het plan loslatende om zich met Engeland te verbinden, rigtte zij aan de oorlogvoerende mogendheden eene verklaring dd. 21 Februarij 1780, die het regt van gewapende onzijdigheid heeft geformuleerd. Rusland was aan die groote daad van Keizerin Katharina verschuldigd, dat het zijnen invloed op Zweden en Denemarken vergroot zag en dat de Oostzee ten zijnen voordeele in eene soort van geslotene zee werd veranderd. Dus zeide Keizerin Maria Theresia, den Franschen gezant, van Katherina sprekende: »Alles »gelukt haar, hare ellendigste combinatiën komen ten »haren voordeele en roem uit: want gij weet ongetwijfeld, dat zij in de zaak van het regt der onzijdigen er »eerst slechts op bedacht is geweest, de belangen van »Engeland te helpen bevorderen.»

De verklaring van 1780 kan in drie volgende punten worden zamengevat:

1°. Alle onzijdige schepen genieten volledige vrijheid om van de eene haven op de andere te varen langs de kusten der oorlogvoerende mogendheden;

2°. Aan boord van de onzijdige schepen zijn de goederen onschendbaar, welke ook de nationaliteit der personen zij, waaraan zij behooren, behalve evenwel den verboden handel in oorloogsbehoeften, waarvan de artikelen, bij afzonderlijke overeenkomsten, worden opgenoemd;

3°. Het regt van blokkade is slechts toepasselijk op de havens, waarvan de toegang werkelijk afgesloten is door de schepen van eene der oorlogvoerende mogendheden.

Deze beginselen, die Rusland in 1780 verkondigde, werden onmiddellijk de grondslagen van een speciaal tractaat tusschen de kabinetten van St. Petersburg, Stockholm en Kopenhagen. Frankrijk en Spanje traden eveneens toe. De Vereenigde Staten, Oostenrijk en Pruissen erkenden ze in 1781, Portugal in 1782. Men heeft gezien, dat zij in den aanvang dezer eeuw, in 1800, de grondslagen van het laatste verbond van gewapende neutraliteit uitmaakten, dát eenige maanden later door den aanslag op Kopenhagen werd verbroken. Op dezelfde regten, op dezelfde beginselen willen de Gouvernementen van Zweden en Denemarken in de tegenwoordige omstandigheden steunen. Het schijnt moeijelijk, dat het kabinet van St, Petersburg aan die twee mogendheden, zoo als men onlangs heeft bekend gemaakt, de uitoefening van een regt zou kunnen betwisten, dat het ten allen tijde voor zich heeft ingeroepen.

De staat van oorlog schept niet alleen voor de oorlogvoerende natien, maar ook tusschen hen en de Staten, die vreemd zijn aan hun geschil, nieuwe en teerdere betrekkingen. De eersten erkennen onderling slechts het regt van den oorlog, de onzijdige staten hebben het regt van den vrede; hun grondgebied, hunne eigendommen, hunne handelsvrijheid, hunne onafhankelijkheid willen geëerbiedigd worden. Maar waar eene juiste grenslijn te trekken tusschen deze strijdige regten? Dit hebben alle tractaten van gewapende onzijdigheid zich achtereenvolgens voorgesteld. Indien men in het algemeen erkent, dat de onzijdige mogendheden het regt hebben, om gedurende den oorlog handel te drijven, is het van belang te weten, welke perken de oorlogvoerende natien geregtigd zouden zijn aan de uitoefening van dit regt te stellen.

Bij voorbeeld brengt het oorlogsregt het regt van blokkade mede. Maar op welk oogenblik komt de blokkade in werking? Het is thans erkend, dat de oorlogvoerende partij door eene haven te blokkeren, bezit neemt van de omliggende wateren en wettig den doortogt door zijne nieuwe staten kan weigeren. De blokkade kan dus niet tegenover de onzijdigen worden aangevoerd, dan wanneer zij werkelijk plaats heeft; zij begint met het omringen van de haven; zij eindigt met het staken der krijgsoperatien en met de verwijdering der vloten. Aldus hebben de gouvernementen van Zweden en Denemarken het regt van blokkade in hunne jongste verklaring begrepen.

Deze twee mogendheden erkennen beiden, dat de oorlogvoerende natien het regt hebben, aan de onzijdige natien den sluikhandel van oorlogsbehoeften te verbieden. Evenwel houden zij te regt vol, dat de vlag de koopwaar dekt. Ziehier in twee woorden den tegenwoordigen toestand: Rusland wordt ontrouw aan het beginsel, dat het tegen het einde der laatste eeuw inriep; door eene gelukkige tegenstelling erkent Engeland thans regten, die het meermalen vergeten heeft, en Frankrijk vervult voortdurend de edele rol, waarin het nooit is te kort geschoten, die van de zwakken te beschermen en de onafhankelijkheid der natien onder zijne hoede te nemen.

EERLIJKHEDEN VAN DE NEDERLANDER.

AAN MR. GROEN VAN PRINSTERER.

IV.

Littera scripta manet.
»Het regt lief te hebben, dat is anti-revolutionnaire wijsheid.»
V. D. BRUGGHEN.

De Nederlander geeft nooit eene onjuiste voorstelling van de woorden en het redebeleid zijner tegenpartij. Hij laat dan ook nooit een gelegenheid voorbijgaan, om aan andere bladen eene wenk te geven, hoe afkeurenswaard zoo iets is, en te gelijk met een enkel woord te doen uitkomen, hoe eerlijk hij zelf is.

Ik wil van die eerlijkheid ééne enkele, niet onaardige, proeve meêdeelen.

De Hoogleeraar OPZOOMER was, *na de uitgave van zijn* »Handboek der logica», door Mr. DA COSTA als een ongeloovige gebrandmerkt, op grond van een gezegde, vroeger — toen hij nog op pantheïstisch standpunt stond — door hem gebezigd. Een Utrechts akademieblaadje verdedigde den Hoogleeraar, en herinnerde ten bewijze aan het pas verschenen *Handboek der Logica. De Nederlander* mengde zich in den strijd. En wat zeide hij onder anderen?

»Er kan voor de opleiding van Evangeliedienaars, niet wel een onvoorwaardelijk vertrouwen gesteld worden in het onderwijs van een wijsgeer, die het evangelie een *wespennest van fabelen* genoemd heeft; zelfs niet na de uitgaaf van een *Handboek der Logica*, waaromtrent *de Lucifer* het volgende berigt geeft: »»De theol. dr. J. VAN VLOTEN beschuldigt Mr. OPZOOMER lijnrecht van atheïsme»» (No. 429).

Maar wat verzwijgt *de Nederlander?* Dit: dat VAN VLOTEN'S beschuldiging *onwaar en door het akademieblaadje weêrsproken en weêrlegt is.* Dit: dat het door het akademieblaadje *bewezen is*, hoe Mr. OPZOOMER zich in zijn *Handboek der Logica* heeft doen kennen als *een zuiver theïst.*

O! die »juiste voorstellingen» en gepaste zelfbewierooking van *de Nederlander!* »Ik dank U, God! dat ik niet ben als deze.»

De Nederlander geeft telkens lessen en voorbeelden van christelijke nederigheid. Wanneer een Groningsch Hoogleeraar eene feestrede houdt tot aanprijzing van het stelsel der gemengde staatsscholen, en zich bijv. laat ontvallen, dat het hem te doen is om »krachtig den wensch der *kern van het Nederlandsch volk* (*te*) *doen* uitkomen, is *de Nederlander* met een bescheiden, liefderijke, christelijke teregtwijzing aanstonds gereed.

De *kern van Nederlandsch volk* verlangt te behouden het *christelijk godsdienstig element der gemengde volksschool.* — Gewoonlijk is het: »wij en onze vrienden zijn *de Natie.*» — Hier is een niet onaardige variant: »Wij zijn van Nederlandsch volk *de kern.*» — Deze kern maakt kenbaar, dat zij het behoud van het onderwijs, gelijk het thans ingerigt is, met *zijn christelijk godsdienstig element*: begeert. — Wij nemen de kennisgeving voor notificatie aan» (No. 302).

Het komt niet te pas, dat de Groningers zich zelven en degenen die met hunne gevoelens omtrent het onderwijs instemmen, *de kern der Natie noemen.*

Maar weet ge, wat wèl te pas komt?

Dat de anti-revolutionnaire organen stellingen verkondigen als de volgende: »Is het geloof, dat wij belijden, ook in *de kern van het Nederlandsche Volk* uitgeroeid? Het tegendeel blijkt.» (*De Vereen.* 1850, p. 634.)

Dat geeft ons meteen eenig licht. De Groningers maken inbreuk op een monopolie, dat aan de partij van *de Nederlander* toekomt. »*Onze* meeningen omtrent het onderwijs zijn die van *de kern der Natie*», mag door de Groningers niet worden gezegd. »*Ons* geloof is dat van »*de kern des Nederlandschen Volks*», door de anti-revolutionnairen wèl.

De teregtwijzing aan Prof. MUURLING schijnt, »*uit vrees voor concurrentie,*» te moeten worden verklaard.

(*Wordt vervolgd.*)

Buitenland.

ENGELAND.

De *Londensche Chronicle* behelst een schrijven uit Parijs, nopens het traktaat, dat tusschen Engeland, Frankrijk en Turkije gesloten is. Behalve de bekende bepalingen, wordt daarin opgegeven, dat daarbij vastgesteld wordt de vrijheid van de Zwarte zee en het afzenden van een leger van 100.000 man naar Konstantinopel. Van dat getal zou Frankrijk 70.000 en Engeland 30,000 man leveren. De gezamenlijke magt zou half April in Konstantinopel moeten bijeen zijn; vooreerst zouden er echter maar 25,000 man afgezonden worden.

— De Engelsche bladen zijn steeds gevuld met bijzonderheden van de toebereidselen tot den oorlog. Het regeringsblad behelst de benoemingen van den staf der expeditie. Lord Raglan is tot generaal daarvan benoemd.

Men spreekt er van, dat de admiraal Berkeley tot opperbevelhebber der vloot in de Oostzee was benoemd.

— De regering heeft, volgens een ministerieel blad, geenszins het plan, om dwangmaatregelen te bezigen tot het bemannen van de zeemagt.

— De *Times* doet opmerken, dat de keizer van Rusland geene partij in het Britsche parlement zal hebben en dat, voor het eerst in de latere geschiedenis van Engeland, de veldtogten van zijne legers zullen gevoerd worden, zonder de bemoeijelijking van het bestuur, door staatkundige partijen binnen 's lands. Integendeel, er heerscht eene algemeene eenstemmigheid, die de grootste offers gaarne wil dragen.

— De lords van de Brische schatkist hebben eene circulaire aan de kooplieden gezonden, om hen te onderrigten dat de uitvoer van wapenen, oorlogstuig en stoomwerktuigen is verboden, met uitzondering voor die schepen, die niet naar een vijandelijk land bestemd zijn.

FRANKRIJK.

Volgens een bijzonder schrijven uit Parijs, zal onder de bepalingen van het te sluiten verdrag met Turkije ook behooren, dat de vaart op de Zwarte Zee voortaan voor alle vlaggen vrij zal zijn. Het bezettingsleger zou, op grond dier overeenkomst, binnen korten tijd op 100,000 man moeten worden uitgebreid. Men verzekert, dat de brief van den Czaar aan Napoleon besloten wordt met eene verklaring, dat, zoo hij daartoe genoodzaakt wordt, hij aan geheel Europa het hoofd zal bieden. Voorts geeft de Czaar aan Napoleon te kennen, dat, zoo de oorlog onvermijdelijk is, hij de hoop koestert, dat de Allerhoogste, in wien hij zijne kracht stelt, aan de Russische legers de magt en het geluk zal schenken, *die zij in* 1812 *hebben gehad.* Onder de veelvuldige arrestatien, die dezer dagen te Parijs hebben plaats gehad, behooren ook eenige personen van de legitimistische partij. Tegen onderscheidene uitgewekenen is een bevel tot uitzetting uitgevaardigd. — De keizer heeft 5 millioen franken toegezegd voor de wereldtentoonstelling, die te Parijs zal worden gehouden. Een der leden van de commissie over die tentoonstelling heeft de aanmerking gemaakt, of de vrees voor den oorlog niet hoogst nadeelig op de tentoonstelling zal werken. De keizer moet daarop hebben geantwoord, dat hij niet geloofde, dat een krijg van plaatselijken aard nadeel zou uitoefenen op die plegtige manifestatie van nijverheid en kunsten van alle landen.

— Meer en meer blijkt het, dat de keizer, in de gegeven omstandigheden, veel prijs stelt op de handhaving der goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Belgie. Het is der aandacht niet ontgaan, dat eergisteren, bij het souper, 't welk gevolgd is op het gecostumeerde bal ten Hove, aan de echtgenoote van den Belgischen gezant, den heer Firmin Rogier, de eereplaats is aangewezen ter regterhand van den keizer. Verder hadden aan de tafel des keizers plaats genomen, de Oostenrijksche en Hannoversche gezanten. Dat bij de regeling van het ceremonieel ten Hove thans zeer veel gelet wordt op de staatkundige aangelegenheden, kan wel als zeker worden aangenomen.

— De akademie van wetenschappen heeft in de sectie der kruidkunde de vacature ontstaan door het overlijden van den heer A. de Saint-Hilaire, vervuld door de benoeming van den heer Magnin-Tandon, professor bij de medische faculteit te Parijs.

— De gemeenteraad van Nantes heeft met eenparige stemmen het verzoek afgeslagen, dat van wege het bestuur der keizerlijke musea geschied was, om namelijk het gouden kistje, waarin zich het hart van de hertogin Anna van Bretagne bevindt, aan het museum der souvereinen af te staan.

PRUISSEN.

De algemeene tolconferentie te Berlijn, heeft hare zitting den 20en gesloten en zich in hare laatste vergadering met de lezing van het protocol en de onderteekening er van bezig gehouden. Voor de eerstvolgende tolconferentie zal Darmstadt de zetel zijn.

— Onze Regering heeft den aanbouw bevolen van drie fregatten, ieder van 60 stukken. Twee zullen te Dantzig, een in Engeland gebouwd worden.

SPANJE.

Uit Madrid schrijft men van 7 dezer, dat het Hof toebereidselen maakt, om eerstdaags de residentie Aranjuez te betrekken. Als grond voor dat vertrek wordt opgegeven de wensch der Koningin, om zich niet naar Madrid te begeven, op het tijdstip, dat de gewigtige maatregelen zullen het licht zien, die door het Kabinet sedert het verdragen der Cortes worden ontworpen.

ITALIE.

Een klein stadje Mentone, dat onlangs van Monaco gescheiden werd om bij Piemont te worden ingelijfd, eischt thans weder onder de Regering van den prins van Monaco gebragt te worden. Men is benieuwd te vernemen, welke houding Piëmont tegenover deze oproerige beweging zal aannemen.

TURKIJE.

Volgens de laatste telegrafische berigten, en wel die, reeds in ons vorig n°. medegedeeld, bevat het Petersburgsche regeringsblad van den 15 dezer eene mededeeling, betreffende de staatkundige aangelegenheden, hierop nederkomende:

»De door Frankrijk en Engeland aangenomene houding maakt, in het oog des keizers, eene inbreuk op zijne regten als oorlogvoerende partij, en is eene daadwerkelijke deelneming aan den oorlog, waarvan die mogendheden dusver slechts toeschouwers waren. De Keizer heeft gemeend van stonde aan te moeten protesteren tegen die inbreuk, zich voorbehoudende om zoodanige gedragslijn aan te nemen, als bij toekomstige gebeurtenissen zal passen. Voorloopig is de toestand van de Russische vertegenwoordigers te Parijs en Londen onbestaanbaar geacht met hetgeen het land aan zich zelf verpligt is, en met de betrekkingen tusschen de genoemde mogendheden en Rusland, welke, ofschoon zij van een tederen aard geworden waren, het karakter van vriendschappelijkheid en wederkeerige welwillendheid niet verloren hadden. Dientengevolge zijn de diplomatieke betrekkingen tusschen Rusland en deze gouvernementen geschorst.

Een telegraphisch berigt van Weenen van gisteren dezer, houdt in, dat de Oostersche regering besloten

om het leger, dat op de grenzen van Banaat reeds vereenigd is, met nog 25,000 man te vergrooten. De halfofficiële *Oesterr. Correspondenz*, welke dit berigt mededeelt, zegt, dat die versterking door de mogelijke omstandigheden wordt gevorderd, doch daarom nog altijd de hoop op eene vreedzame beslechting van het Oostersche geschil blijft bestaan.

Uit Londen is een telegrafisch berigt van den 23 dezer ontvangen, waarbij medegedeeld wordt, dat, volgens de *Standard* de opstand in Epirus, Macedonie, Albanie en Thessalie zich in hooge mate uitbreidt. De insurgenten hebben 40,000 Grieksche Arnauten onder de wapenen. Janina, Mersova en Araffa zijn in opstand. De Turksche troepen op de grenzen van Montenegro rukken tegen de insurgenten op.

Uit Parijs is mede een telegraphisch berigt ontvangen, behelzende, dat de Fransche regering met het huis Rotschild eene leening van 3pcts. gesloten heeft, die tegen 64 zal uitgegeven worden, met benefice van rente, die den inschrijvingskoers tot 63 à 62 herleidt. — Gelijk reeds gisteren gemeld is, is er tusschen Frankrijk en Engeland eenerzijds, en Turkije anderzijds, een tractaat geteekend en naar Londen opgezonden. Heden is deswege nader bekend geworden dat de eerstgenoemde mogendheden daarbij plegtig verklaren, bij den oorlog geene denkbeelden van verovering of uitbreiding van grondgebied te koesteren. Turkije daarentegen verbindt zich, over den vrede niet zonder de toestemming zijner medecontractanten te onderhandelen.

— Volgens de gewone berigten, houdt men zich te Parijs nog steeds bezig met het geven van uitlegging en ontwikkeling der nota's in den *Moniteur*. De voorwaardelijke vereeniging der vanen van Frankrijk met Oostenrijk, waarvan de *Moniteur* gewaagt, in verband beschouwd met het opgenomen artikel in *le Pays*, doet *le Siècle* opmerken, dat naar het schijnt, Oostenrijk en Pruissen niet zeer gunstig over de Engelsche Fransche staatkunde oordeelen. De laatste zinsnede van den *Moniteur* heeft dan ook de algemeene aandacht tot zich getrokken, en aanleiding gegeven tot de vraag: «zoo de vanen van Frankrijk en Duitschland zich in het Oosten niet vereenigden, wat zou er dan over de Alpen het gevolg van zijn?» Het verdient evenwel opmerking, dat het *Journal de Francfort*, dat tot hiertoe eene tegenovergestelde rigting aanduidde, niet alleen te kennen geeft, zelfs krachtiger dan tot hiertoe, dat Oostenrijk het stellige voornemen heeft, om de striktste onzijdigheid in acht te nemen; maar dat dit blad, een stap verder gaande, het denkbeeld, dat die mogendheid in een gegeven geval zich zou kunnen vereenigen met Rusland, om het te doen volharden in eene aanmatigende en overheerschende staatkunde tegen het Ottomanische Rijk zeer krachtig, ver van zich afwerpt. Bovendien weet men, dat er dezer dagen eene nieuwe nota van den heer de Buol-Schauenstein, in dien geest gesteld, te Parijs is ontvangen. Men wil dat het artikel, gisteren door den *Moniteur* openbaar gemaakt, een soort van antwoord op die nota is. Is dit het geval, dan doet de laatste zinsnede van dat vertoog onderstellen, dat de mededeeling van den Minister van Buitenlandsche zaken van Oostenrijk aan de Fransche regering niet zoo stellig is toegeschenen. Het vraagstuk, wegens de houding, door Oostenrijk aan te nemen, te midden der gebeurtenissen, welke de strijd in het Oosten kunnen doen ontstaan, dat vraagstuk houdt op dit oogenblik de staatslieden en ook de financiële wereld het meeste bezig. Men brengt daarmede in verband de vereeniging van een legerscorps van 25,000 man in den Banaat (zie hierboven). Men vraagt zich af, of dit eene bijeentrekking van troepen is, welke vroeger bereids was aangekondigd, en die naar de grenzen van Servie zouden gerigt worden? Of is het een nieuw legercorps, dat bijeengebragt wordt? Dat wordt door de telegrafische depêche niet opgehelderd, alhoewel men onderstellen moet, dat dit laatste de waarheid is. Dat staat ten minste vast, dat Oostenrijk zich zeer sterk wapent, en dat zijne legers zoo nabij mogelijk het krijgstooneel naderen, zelfs zoodanig, dat men er aan twijfelen moet, of het wel altijd lijdelijk aanschouwer zal blijven van alle gebeurtenissen, waartoe zijne tegenwoordige onzijdigheid het zou verpligten. Wanneer men onder het bereik van het geschut is, wie kent dan de gevolgen van een verkeerd neergekomen kogel?

Zoo als uit de bovenstaande telegrafische berigten blijkt, is het ontwerp van verdrag, houdende het verbond tusschen Engeland, Frankrijk en Turkije, door lord John Russell in het Britsche Lagerhuis aangekondigd, te Parijs bepaald vastgesteld. Dat staatsstuk is den 22sten dezer naar Londen verzonden, om daar aan de goedkeuring van het Britsch gouvernement te worden onderworpen. Dat verdrag heeft eene tweeledige strekking: aan de eene zijde bescherming van de onschendbaarheid en onafhankelijkheid van het Turksche rijk. Engeland en Frankrijk verbinden zich, tot bereiking van dat doel, dat zij geene verovering, geene uitbreiding van grondgebied zullen beoogen. Aan den anderen kant verbindt zich Turkije niet alleen, om geen vrede met Rusland te sluiten, dan met goedkeuring van zijne bondgenooten, maar zelfs om de voorwaarden waarop de vrede zou kunnen worden aangegaan, aan hen te onderwerpen.

In de zitting van het Lagerhuis van Woensdag jl. heeft Sir Willoughbij aangekondigd, dat hij eerstdaags de Regering zou interpelleren over de vernielingen der Turksche vloot te Sinope.

De heer Hume, die Maandag jl., de beraadslaging niet heeft bijgewoond, heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt, om het gedrag der Regering krachtdadig te ondersteunen.

Nadat eenige ophelderingen waren gewisseld, zijn onderscheidene artikelen der begrooting goedgekeurd.

— Op voorstel van den franschen en Engelschen gezant heeft de Porte, gelijk de Parijsche *Constitutionnel* meldt, besloten den invoer van goederen uit Egypte en uit de provincie Erzerum in de havens van het Turksche Rijk niet langer aan quarantaine-maatregelen te onderwerpen.

De Fransche *Moniteur* wederspreekt het berigt, dat de generaal de Castel Bajac van Petersburg reeds te Parijs zou zijn teruggekeerd. Men verzekert, dat er vooreerst slechts 25,000 man uit Frankrijk naar het Oosten zullen worden gezonden. Later zal die legermagt op 50,000 man worden gebragt. Het voornemen bestaat, om de vesting Varna door 10,000 Franschen en 5000 Engelschen te doen bezetten.

Meer dan 2000 wagens zijn in de laatste dagen gebezigd, om materieel en krijgsvoorraad over de spoorwegen te vervoeren.

— Men verneemt, dat de regeringen van Engeland en Frankrijk besloten hebben, dat het vereenigde Britsche en Fransche expeditionnaire leger, bij zijne komst in Turkije, onder opperbevel van een Fransch veldoverste zou staan.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Luidens het Verslag der Commissie, uitgebragt in de zitting der Tweede Kamer van 21 Februarij jl., over het Postverdrag, den 19den September 1853 tusschen Nederland en Hannover gesloten, is gebleken, dat dit verdrag bijna woordelijk overeenstemt met het postverdrag, 't welk den 26sten Januarij 1851 tusschen Nederland en Pruissen is aangegaan. Die overeenstemming tusschen de beide verdragen is een noodzakelijk gevolg van de omstandigheid, dat Hannover, even als Pruissen, deel maakt van de groote Duitsch-Oostenrijksche postvereeniging. In de grondslagen van beide verdragen kon dan ook geen verschil bestaan. Al wat dus betreft de bepaling van het internationale port der brieven, hun gewigt, het transit der geslotene brievenmalen, de afrekening tusschen beide post-administratien enz., is op volmaakt, gelijken voet geregeld in beide verdragen. De weinige afwijkingen, die in het Hannoversche verdrag zijn opgemerkt, betreffen zaken van ondergeschikt belang, of bijzonderheden, die, met het oog op de verschillende geographische ligging van de beide landen, waarnede werd gehandeld, en op het daaruit ontstane verschil van betrekkingen en belangen in hetgeen de posterijen betreft, in het eene geval anders dan in het andere geregeld dienden te worden.

's Gravenhage, 24 Februarij.

Z. M. heeft de benoeming van P. Schuurman, burgemeester der gem. Bovencarspel, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring bekrachtigd.

—

Z. M. heeft den heer A. J. Wolthuis eervol ontslagen als ontvanger der dir. belastingen, in- en uitgaande regten en acc. te Coevorden, behoudens aanspraak op pensioen.

—

Z. M. heeft den heer J. J. Rom, eervol ontslagen als ontvanger der registratie en domeinen, en bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Gorinchem, behoudens aanspraak op pensioen.

—

Tot vervulling der vacature van de predikantsplaats in de Hervormde gemeente te Delfzijl (Groningen), zijnde eene Koninklijke collatie, is, overeenkomstig de door de leden des kerkeraads mitsgaders kerkvoogden en notabelen gedane keuze, uit eene door het Dep. voor de Zaken der Herv. Eeredienst enz. opgegevene nominatie, de benoeming uitgebragt op den heer W. Boekhoudt, pred. te Krewerd.

—

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft voorloopig, met ingang van 1 Maart e. k. en tot wederopzegging, als telegrafisten der 3de klasse benoemd: L. van Bergen; G. W. L. van Lockhorst; P. C. J. Meijs; H. C. Boogaard, tot nog toe leerlingen voor de telegrafie; C. Veldhees, thans tijdelijk opzigter bij den rijkstelegraaf; I. van der Pijl, thans telegrafist; W. Gaauw Jz.; E. D. Havenga, tot nog toe leerlingen, en N. Kraaij Taijlor, thans telegrafist.

Wij hebben aan de *Arnh. Courant* het berigt ontleend, dat Jhr. R. L. van Andringa de Kempenaer door Keizer Napoleon zou zijn benoemd geworden tot kapitein van een corps *étrangers*, met bestemming om in Turkije den oorlog meê te maken.

Van eene andere, doorgaans wel onderrigte zijde, vernemen wij, vooreerst, dat een zoodanig corps van *étrangers* niet bestaat; en ten tweede, dat Jhr. R. L. van Andringa de Kempenaer, als door de hooge erfgenamen van wijlen Z. M. Willem II daartoe in staat gesteld, deze week over Londen en Liverpool naar Noord-Amerika is vertrokken, om daar verder te verblijven.

De onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. Willem II zal nu eerstdaags plaats hebben.

Naar wij vernemen zal de conversiewet op aanstaanden Maandag, of uiterlijk Dingsdag in de sectien der Tweede Kamer onderzocht worden.

Door de kiezers-vereeniging *Regt voor Allen*, is mede tot kandidaat voor het lidmaatschap van den Gemeenteraad gekozen de heer Mr. D. Polak Daniels.

Naar men verneemt is de oude vermaarde knoopenfabrijk in de Koediefstraat op heden verkocht aan de heeren Hermans en Comp., rijtuig-fabrijkanten alhier, ten einde aan hunne bloeijende, industriële onderneming nog meerdere uitbreiding te geven.

• Heden heeft de Hooge Raad uitspraak gedaan in zake A. Hansen, tegen de mede-erfgenamen van wijlen Z. M. Koning Willem II. De Raad heeft den eischer niet ontvankelijk verklaard, o. a. op grond, dat hij vorderende een afschrift (expeditie) van het testament door Z. M. Koning Willem I, Graaf van Nassau, voor den notaris C. J. Schiefbaan verleden, daartoe niet bevoegd is, uithoofde een particuliere legataris het regt niet heeft te vorderen een afschrift van eene uiterste wilsbeschikking, omdat dit niet alleen zijne actie zou kunnen bevatten, maar ook andere zaken, waaraan hij geheel vreemd is en ook nog niet door den eischer is opgegeven, welk gebruik hij van dit afschrift zoude wenschen te maken.

• H. M. de Koningin heeft eergisteren met H.D. tegenwoordigheid vereerd het door de 's Gravenhaagsche afdeeling van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, gegeven concert ten voordeele van de instelling der Maatschappij tot ondersteuning van hulpbehoevende toonkunstenaars en hunne nagelatene betrekkingen.

• Het gala-bal, gisterenavond door Z. M. den Koning gegeven, werd door HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik en Prins en Prinses Frederik bijgewoond. De leden van het corps diplomatique, de Ministers, de leden van de Staten-Generaal, leden van de hooge Staats-collegien, Hoofd- en verdere officieren van het leger en de schutterijen, zoo uit de residentie als van elders, benevens een groot aantal aanzienlijken, waren op het bal genoodigd. Het bal duurde tot laat in den nacht voort.

• In den loop dezer week zijn de werkzaamheden in de vijvers van het huis ten bosch hervat, voor de daarstelling der kunstmatige vischteelt. Reeds zijn daartoe eenige bakken geplaatst en zal men onafgebroken met het beproeven dier uitvinding voortgaan.

• De Minister van Finantien ad interim heeft den 14 dezer vastgesteld de 223ste staats-loterij, die bestaan zal uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De collecte zal geopend worden op maandag 20 Maart en gesloten op zaturdag 1 April 1854. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op 18 April en de laatste nommers zullen worden getrokken op 7 Julij 1854.

• Een palingboer van den Leidschendam, die zich voortdurend overgaf aan het misbruik van sterken drank, is eergisteren middag alhier, bij het gebruik van een glas jenever, op eens dood gebleven.

• De Burgemeesters van Nieuw Hellevoet en Capelle op den-IJssel hebben bekend gemaakt, dat de kermissen binnen die gemeente zijn afgeschaft.

De gemeenteraad van Rotterdam heeft in zijne zitting van gisteren benoemd tot directeur over het Burgerlijk Armbestuur, den heer A. van Zon; tot hoofdcommies, den tijdelijken hoofdcommies A. G. van Bergen van der Grijp; tot makelaar in ruwe en geraffineerde suiker, den heer G. de Clercq en tot schipper in het binnenveer op Amsterdam en Haarlem, den heer A. Schippers.

Men meldt uit Goes, van den 20 dezer, dat de heer A. Wulffaert, vroeger aldaar gevestigd, thans historieschilder te Gend, door H. M. de Koningin van Portugal is benoemd tot ridder der orde van Onze Lieve Vrouw van Villa-Vicosa; de insignia der orde werden hem van eenen hoogst vleijenden brief vergezeld door den gezant van Portugal bij het Brusselsche Hof toegezonden.

Men meldt uit Gorinchem, dat de lust, om naar Noord-Amerika te verhuizen, zich in die streken weder vertoont: 50 of 60 personen te Herwijnen, meest allen tot de Christelijk Afgescheidenen behoorende, maken zich gereed naar de Vereenigde Staten te vertrekken.

Volgens berigten van den Boven-Rhijn was het drijfijs aldaar laatstelijk veel verminderd, en was dien ten gevolge den twintigsten te Coblenz de schipbrug weder gelegd. De Rhijn stond den een-en-twintigsten te Keulen zes el, negen dm. Ook op de Nederlandsche rivieren neemt het drijfijs af. Te Westervoort en te Arnhem zijn den 22sten de schipbruggen weder gelegd, bij blank water en een waterstand van respectivelijk 4,85 el en 5,41 el O. N. P. Te Vreeswijk zijn, wegens het geheel verdwijnen van het drijfijs, reeds in den namiddag van den twintigsten de uitgenomen vakken der brug hersteld. Op den IJssel was den een-en-twintigsten en twee-en-twintigsten te Deventer, aan het Katerveer en te Kampen nog vrij wat drijfijs; de passage geschiedde echter over al met de pont en boot.

Blijkens eene mededeeling van Z. M. gezant te Brussel van 17 dezer, heeft het gemeentebestuur dier hoofdstad bepaald, dat, te rekenen van den vijf-en-twintigsten Junij aanstaande, de vaart op het kanaal van Brussel naar Willebroek, wegens daaraan te ondernemen werken, gedurende zes weken zal gesloten worden.

• **Leiden**, 23 Februarij. De Gemeenteraad heeft op het voorstel der commissie, in wier handen was gesteld het plan van Burg. en Wethouders, om den weg langs de Zijl te verlengen tot aan de Haarlemmermeerpolder, — beslo-

ten, om vooral te beproeven, dat aan het einde der Lisserbaan een brug wordt gelegd over de ringvaart, waardoor van die zijde de gemeenschap met de stad Leijden zou worden verkort, en om tevens met het gemeente bestuur van Alkemade op deszelfs verzoek in overleg te treden, ten einde door het leggen van een weg naar de Oude-wetering ook van die zijde de gemeenschap te bevorderen.

— Door de welwillende medewerking van het Bestuur der afdeeling van het *Metalen Kruis*, Arrondissement Leijden is hier ter stede onder dezelfde statuten eene *tweede* sectie opgerigt, waartoe zich voormalige krijgsbroeders, thans tot den middenstand behoorende, vereenigd hebben, om een meer ongedwongen verkeer in de gewone bijeenkomsten te genieten.

Hoorn, 23 Februarij. Woensdag avond hadden wij het genoegen weder, en wel voor de laatste maal voor dezen winter, eene volksvoorlezing te hooren, waarbij ons de geleerde heer A. van der Hoeven vergastte op eene allerkeurigste voorlezing over de dampkringslucht, en waarbij de geleerde heer G. J. van Hoolwerff het voorgelezene telkens door natuurkundige proeven ophelderde. Talrijk was het publiek daarbij opgekomen en genoegelijk was het genot dezen avond gesmaakt. Langs dien weg, welke hier en daar meer moest bewandeld worden, wordt werkelijk veel kennis en beschaving verspreid.

Capelle a/d IJssel, 23 Febr. Heden werd van de werf der scheepbouwmeesters P. Bakhuysen en Zn. te water gelaten het campagne barkschip *Dina*, groot 340 gemeten lasten, voor rekening eener reederij onder directie der heeren Arbon en C°., te Rotterdam, om gevoerd te worden door kapt. J. L. de Haan en bestemd voor de groote vaart.

Maastricht, 22 Feb. De heer officier van Justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond heeft, na ijverige nasporingen, ontdekt, dat zekere lithograaf te Venlo zich schuldig heeft gemaakt aan het namaken van Pruissische *Cassa Anweisungen*, die zoo kunstig waren nagemaakt, dat alleen met het vergrootglas eenig onderscheid in de cijfers kon worden ontdekt. Eene aanmerkelijke hoeveelheid van dit valsche muntpapier is reeds in omloop gebragt. De dader is in handen van de Justitie.

Ingezonden Stukken.

NOG EEN WOORD OVER DE VERKIEZING VAN EEN LID VOOR ONZEN GEMEENTERAAD.

Mijnheer de Redacteur!

Teregt, meenen wij, is door *»een billijk kiezer«* gister in uwe geëerde Courant opgemerkt geworden, dat het gevoel van billijkheid de kiezers over het algemeen zal leiden, om op aanstaanden Dingsdag hunne stem uit te brengen op een *Israëliet*; vooral nu een candidaat, zoo achtenswaardig als Mr. D. POLAK DANIËLS overal bijkans ondersteuning vindt en sympathie verwekt.

Wij kunnen ons dan ook, over het algemeen, zeer wel vereenigen met de redenen, die *»een billijk kiezer«* tot aanbeveling van de candidatuur des heeren Polak Daniëls, heeft bijgebragt; en wij wenschen slechts nog eene enkele opmerking, die welligt van overwegenden invloed kan zijn, daarbij te voegen.

Als de eenig ernstige candidaat, die zich *tegenover* den heer POLAK DANIËLS gesteld heeft, moet worden beschouwd: de heer Mr. D. LEON. Wij wenschen niets af te dingen op de bekwaamheden, die men dezen heer gelieft toe te schrijven; maar wij meenen toch niet onopgemerkt te mogen laten, dat deze heer reeds de betrekking bekleedt van *lid van de Provinciale Staten*; en dat de stoutheid, waarmede hij zich overal voorop zet, waar slechts de geringste kans bestaat, om eene betrekking te erlangen, nog al het vermoeden doet ontstaan, dat voldoening aan ver gedreven eerzucht, niet vreemd is aan al die rustelooze pogingen. Niemand zal bijv. vergeten hebben, hoe Mr. D. LEON zich onlangs nog candidaat stelde, om voor Haarlem te worden lid van de Tweede Kamer (!!) en het in de couranten deed voorkomen, alsof hij *van alle zijden*, door *»talrijke vrienden«* was uitgenoodigd geworden; en hoe hij met 22 stemmen naar huis is kunnen gaan.

Mag nu de op handen zijnde verkiezing voor onzen gemeenteraad op nieuw worden dienstbaar gemaakt aan bedoelingen, die, naar de alomtegenwoordige en als het ware permanente candidatuur van den Heer Leon te oordeelen, — niet uitsluitend schijnen te beoogen, de bevordering van *gemeentebelangen*?

Bovendien, wagen wij de vraag, of het van *de burgerij* zelve wel verstandig gehandeld zou zijn, juist *om* den Heer LEON te kiezen? Wij stellen daartoe het volgende voorbeeld. De *kermis* — men weet het, — is, voor eene stad als de onze, eene bron van bestaan voor een aanzienlijk getal burgers, die anders de lasten niet zouden kunnen dragen, welke op hen drukken. En daar het bekend is, dat de heer LEON een verklaarde voorstander is van de *»afschaffing der kermis;«* een natuurlijk gevolg *van den eed van afschaffer van den jenever*, door dien heer voor een dag of veertien afgelegd, nu meenen wij, dat, alhoewel de Kermissen voor verbetering veelzins vatbaar zijn, *de burgers* toch stellig *tegen* hun *eigen belang* zouden handelen, door juist een man te kiezen, die spreekt, schrijft en ijvert voor de afschaffing van eene hoofdbron van bestaan voor vele ingezetenen.

Door dezen brief in uwe eerstvolgend N°. mede te deelen zult gij verpligten.

's Hage, EENIGE ZUID-HOLLANDSCHE KIEZERS.
24 Febr. 1854.

Mijnheer de Redacteur!

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van den 22sten bevatte een *»Ingezonden stuk,«* waarin besproken werd het protest *»dat drie onzer waardige leeraren, zes ouderlingen en drie diakenen«* hebben ingeleverd, tegen de beroeping van Ds. ZAALBERG, als predikant van de Herv. Gemeente alhier.

Van nabij met de zaak bekend, zij het mij vergund, door middel van uw geacht blad, de ware toedragt der zaak bekend te maken.

Al dadelijk is het opmerkelijk, dat Ds. ZAALBERG voorkwam op het gros, op het negental en op het drietal; en dat evenwel *geene enkele stem* zich tegen hem verheven heeft, noch in noch buiten den kerkeraad. Wanneer men inderdaad was, hetgeen heden *de Nederlander* gelieft te noemen *»* voorstanders van de grondslagen van het kerkgeloof,*«* en men gemeend had, dat Ds. ZAALBERG die grondslagen zou ondermijnen, waarom heeft men dan niet bij het opmaken van het gros, van het negen- en drie-tal zijne bezwaren te kennen gegeven?

Eerst *na* dat het beroep was uitgebragt, is er protest aangeteekend. En waarop kwam dat protest neder? Met geen enkel woord is van de *rigting* van Ds. ZAALBERG gewaagd. Het was de adv.-generaal GREGORY, die het eerst opstond, om tegen het uitgebragte beroep te protesteren, *»* omdat Ds. ZAALBERG nog te jeugdig was en daarom voor *deze* gemeente ongeschikt moest worden beschouwd.*«* Het voorbeeld van den heer GREGORY werd toen gevolgd door de predikanten HUIDECOPER, MOLENAAR en MOLL, bij wien zich toen later de ouderlingen en diakenen aansloten, waarvan het Ingezonden Stuk in de *Nieuwsbode* spreekt. Er was zelfs één bij, die zijn naam reeds geteekend had, onder den beroepsbrief; maar dien onmiddellijk daarop *met den vinger weder uitveegde*, hetgeen door menigeen als niet zeer fashionable werd beschouwd: en althans geen bewijs van goed gevestigde overtuiging scheen op te leveren.

*»*Zalige onrust*«* wordt in *de Nieuwsbode* de tweespalt genoemd, die nu weder is ontstaan in den breeden kerkeraad der Herv. Gemeente; wij meenen dat het is eene *heillooze onrust*, thans dagelijks meer dreigend het hoofd opstekende, sedert de Regering zich bij de met ondergang van het Vaderland bedreigende partij der anti-revolutionnairen heeft aangesloten. Want het is opmerkelijk, dat, met uitzondering der predikanten, bijkans al de quasi-protesterenden *Regterlijke* en *andere ambtenaren zijn*, die waarschijnlijk meenen door zoodanige handelwijze zich bij de Regering aangenaam te maken, welke toch alles in het werk stelt, om de anti-revolutionnaire partij te bevredigen, ten einde zoodoende over eene meerderheid in de Tweede Kamer te kunnen beschikken.

X.

In uw veel gelezen blad las ik onlangs een artikel over de vrijstelling der Maïs of Turksche Tarwe van de belasting op het gemaal, opdat het Nederlandsche Volk zich dit even goedkoop als voedzaam voortbrengsel zoude kunnen verschaffen, en de inlandsche teelt van dat gewas moge bevorderd worden. Onbegrijpelijk is het voorzeker dat de ellende, waarin ons volk, ten gevolge van de duurte van alle levensmiddelen, verkeert, den Minister van Finantiën niet beweegt om de Maïs van de belasting vrij te stellen, die dit product met de Tarwe gelijk stelt. Ik heb het uit dien hoofde niet ondienstig geacht UEd. mijnheer de Redacteur te verzoeken, een plaatsje in uw Dagblad te willen inruimen aan de navolgende regelen, ontleend aan de nieuwe bijdrage tot de kennis van Maïs, door den hoogleeraar W. H. VRIESE in het jaar 1837 bij de gebroeders VAN CLEEF uitgegeven. Men leest aldaar bladz. 66.

*»*Indien de scheikundige kennis van de bestanddeelen eens products, eenig regt geeft tot de beoordeeling der geschiktheid van hetzelve als voedingsmiddel, dan geeft ons de ontleding der Maïs het stelligst bewijs dat het plantenrijk weinige tot voedsel van den mensch meer geschikte stoffen oplevert, (zie op bladz. 77 bijvoegende.

*»*In de landen van Gascogne leeft de landman om zoo te zeggen alleen van maïsbrood, in wijn of eenvoudig in water gekruimeld. Want niettegenstaande de meest bemiddelde huisgezinnen, door elkander uit vier personen bestaande, 's jaars niet meer dan een varken en eenige ganzen verbruiken, hetwelk een gemiddeld gebruik van een ons dierlijk voedsel per hoofd voor iederen dag oplevert, moet men erkennen, dat sedert de meer verbreide Maïs-cultuur in de Lande, de bewoners hunne doodsche kleur voor een gezond gelaat verwisseld hebben. Hunne gezondheid kenmerkt zich niet door lijvigheid, maar door sterk ontwikkelde spieren.

*»*Vele volken van Noord-Amerika; vooral de Virginianen, gebruiken Maïs als dagelijksch voedsel. De graaf SELIEUR; die aldaar langen tijd gewoond heeft, verklaart deze natie voor het meest gespierde volk van de nieuwe wereld te houden.

*»*Gelijke mededeelingen bestaan er omtrent Georgie, Zuid-Carolina, Peru, Mexico, de Canarische eilanden. Op de eilanden Bourbon en Ile de France voeden zich meer dan 100,000 zwarten, die den zwaarsten arbeid verrigten, alleen bijna met Maïs. Zij onderscheiden zich door hunne sterkte en gezonden leefregel. Men geeft deze mensch... pond per dag. Een pond Maïs staat bij dezelve gelijk drie ponden Mamoc of rijst. Ook schijnt de Maïs aan volken, die zich met dezelve voeden, een langer leven verschaffen, dan men bij diegenen waarneemt, aan wie Maïs niet tot voedsel verstrekt.

Bij zoo vele en zulke sterke bewijzen, dat de Maïs niet alleen het goedkoopste en krachtigste voedsel is, maar van voedende zelfstandigheden uit het plantenrijk het eenige is, hetwelk het gemis van dierlijk voedsel voor een groot gedeelte kan vergoeden, moet men bekennen, dat de Minister van Finantiën de belangen van het volk, het welk in dezen tijd van nood alle aanspraak heeft op verligting van de rampen, die het treffen, aan een onbeduidend voordeel voor de schatkist opoffert. Ontegenzeggelijk is Maïs, waarvan de kleinere soorten ten minste ook in ons climaat slagen, eene vrucht, welke de aandacht van landbouwers grootelijks verdient, voor varkensvoeder en ander veevoeder, tot dat eenmaal de afschaffing onzer cijnsen ook het Nederlandsche volk zal veroorloven, spierkracht door dit voedsel te herwinnen, van welke gevaar loopt door het gebruik van het onvoedzame aardappelen-gewas geheel beroofd te worden.

X.

Advertentiën.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

Mahonie-Hout.

In het laatst van de maand MAART zal te Rotterdam worden geveild:

EENE PARTIJ VAN

Circa 800 à 1000 Blokken en Blokjes

ST. DOMINGO MAHONIE-HOUT,

waaronder **mooi BLOEM- en MAATHOUT**, grootendeels nu eerst alhier direct aangevoerd, gedeeltelijk dagelijks van (de Stad) **ST. DOMINGO**, **PORTO PLATA** en **KAAP HAYTI** binnen te wachten.

Nadere onderrigtingen bij de Makelaars.

(295)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 24 Februarij 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{9}{16}$			
Dito Certificat. .	3	70[illegible]	*Hope* 1798/1816	5	$98\frac{3}{4}$ 99
Dito Dito . .	4	87	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	84
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	$79\frac{1}{4}$
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	$77\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$45\frac{1}{4}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{1}{4}$ $\frac{5}{16}$	Obligatiën . . .	4	66
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ^{e}/m.	3	$34\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{8}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{1}{16}$	Metalliek . . .	5	$62\frac{1}{4}$ $\frac{5}{8}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$79\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$
Portugal.			Dito letter B. .	5	$79\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$
Londen nieuwe.	5	$32\frac{7}{8}$ $33\frac{7}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{1}{2}$ [illegible]

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 93, $\frac{1}{4}$, Philad., Ba... act. $3\frac{5}{8}$; Mexic. te Londen 3 pct. $23\frac{1}{16}$, $\frac{7}{8}$; $\frac{9}{16}$; dito O... $23\frac{1}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{9}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $61\frac{3}{4}$, $2\frac{3}{8}$, $2\frac{3}{8}$.

Over het geheel was onze fondsenmarkt heden onder den invloed van veelvuldige verkoopen zeer gedrukt, blijvende nagenoeg alle genoteerde effecten merkbaar lager dan gisteren.

FRANKFORT, Woensdag, 22 Febr. Metal. 5 pct. ... Spanje binn. 3 pct. $34\frac{7}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{3}{8}$; Wissel op A... 3/m. $100\frac{3}{8}$; dito Lond. $117\frac{5}{8}$; dito Parijs $93\frac{7}{8}$.

LONDEN, Donderdag 23 Februarij. Consols op tijd ... $91\frac{5}{8}$; Mexico N. 3 pct. 25, 25; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 66... Gren. Uitg. $6\frac{3}{4}$, $6\frac{3}{4}$; Spanje 1 pct. $18\frac{7}{8}$, $18\frac{7}{8}$: Certific... 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 86, 86; dito 5 pct. 100, 100; Sa... 5 pct. 82; Holland $2\frac{1}{2}$ pct. $59\frac{3}{4}$; dito 4 pct. $91\frac{1}{4}$.

PARIJS, Donderdag 23 Februarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. ex C... dito 3 pct. op t. 66.65; Sp. Binn. 3 pct. $34\frac{3}{4}$; dito ... $18\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 84; N. Metall. $78\frac{1}{2}$.

WEENEN, Donderdag 23 Februarij. Metall. 1852 ... $87\frac{5}{8}$; dito Lett. B 113; Lot. v. fl. 250 $130\frac{1}{2}$; Lomb. ... 100; Bankactien 1283; Zilver $29\frac{1}{4}$; Wissel Londen ... Parijs $153\frac{3}{4}$.

MADRID, Maandag 20 Februarij. Sp. Binn. 3 p... dito nieuwe 1 pct. $19\frac{3}{8}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.